

BİLGİ KARTI 1

GÜVENLİ İNŞAAT

TAŞINABİLİR JENERATÖRLER

TEMEL HUSUSLAR

Riskler ve Önleme Yöntemleri

Taşınabilir jeneratörler, geçici süreli veya enerji hatlarına uzak bir çalışma alanında enerji ihtiyacı olduğunda elektrik üretimi için kullanılan içten yanmalı makinelerdir. Özellikle aydınlatma, römork ve dorseler ile diğer alet ve makinelere enerji sağlamak amacıyla inşaat sektöründe kullanımına ihtiyaç duyulan temel enerji kaynaklarıdır.

Taşınabilir jeneratörler uygun şekilde kullanılmadıklarında son derece tehlikeli olabilirler. Yaralanma ve ölümlerin en sık karşılaşılan nedenleri: yetersiz havalandırma kaynaklı karbonmonoksit zehirlenmeleri ve elektrik çarpmalarıdır.

zehirlenmesine maruz kalmakta olduklarını fark etmeleri oldukça zordur.

Meydana gelen ölümlü iş kazaları arasında metal konteyner içinde benzinli jeneratör kullanarak tek başına çalışırken bayılan ve ardından hayatını kaybeden çalışanların olduğu birçok vaka söz konusudur. Ayrıca, taşınabilir jeneratörlerin yanlış kullanımı, yangına ve çalışanların gürültü ve titreşim kaynaklı risklere maruz kalmasına da neden olabilmektedir.

Karbonmonoksit zehirlenmelerinin belirtileri

Tamamen veya kısmen kapalı bir alanda kullanılırsa, ortalama özellikteki taşınabilir bir jeneratör dakikalar içerisinde A.B.D. Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsü (NIOSH) tarafından 'Yaşam ve Sağlık için Doğrudan Tehlikeli' olarak tanımlanan karbonmonoksit konsantrasyon düzeyi olan milyonda 1.200 birimi aşan miktarlarda karbonmonoksit üretebilir.

Karbonmonoksit, kokusuz ve renksiz bir gaz olduğu için çalışanların zehirlenmesi çok ciddi bir risktir. Bu nedenle, çalışanların karbonmonoksit

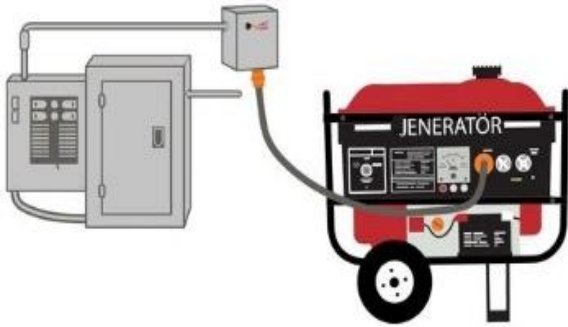
Yaralanma ve Ölümler Önlenebilir.

Taşınabilir jeneratörler, daima açık havada kullanılmalıdır. Ayrıca, taşınabilir jeneratörlerin garaj ve bodrum katları gibi kısmen veya tamamen kapalı alanlarda ya da diğer iç mekânlarda asla kullanılmamaları gerekmektedir. Benzer şekilde, açık alanlarda kapı, pencere veya havalandırma menfezleri yakınında da taşınabilir jeneratörler tercih edilmemelidir. Taşınabilir jeneratörler, sadece iyi havalandırılan uygun alanlarda kullanılmalıdır.

Ayrıca, çalışanların ilgili diğer risklerden korunması için işverenlerin bu bölümde belirtilen hususlara dikkat etmesi büyük önem taşımaktadır:

- Daima üretici talimatlarına uygun şekilde hareket edilmelidir.
- Yetkin bir elektrikçi tarafından bir aktarma anahtarı (transfer şalteri) jeneratöre uygun şekilde monte edilmedikçe, jeneratör asla bir yapının (ev, ofis, dorse ya da römork vb.) mevcut elektrik sistemine doğrudan bağlanmamalıdır.

- Yalnızca üretici tarafından sağlanan kablolar veya yıpranmamış ve hasar görmemiş olmaları kaydıyla üç uçlu topraklanmış ağır işler için uygun uzatma kabloları kullanılmalıdır.

- Olağan dışı bir elektrik akımı algılandığında, enerjinin kesilmesini sağlamak amacıyla kaçak akım röleleri (topraklama hatası devre kesicileri) kullanılmalıdır.

- Jeneratörün kuru kalması sağlanmalıdır. Jeneratörler yağmurlu veya nemli hava koşullarında kullanılmamalıdır.

- Yakıt doldurulmadan önce jeneratörler kapatılmalı ve soğumaları sağlanmalıdır. Yakıt, yangın riskini ortadan kaldırmak amacıyla jeneratörün kendisi de dahil olmak üzere ısı ve alev üreten cihazlardan uzak tutulmalıdır.

- Jeneratörler, çalışma alanından mümkün olduğunca uzak bir yere yerleştirilmelidir. Ayrıca, işverenler, çalışanların gürültü ve titreşim kaynaklı yaralanmalara maruz kalmalarını engellemek için uygun kulak koruyucular ve diğer kişisel koruyucu donanımları temin etmelidir.

- Çalışanların gaz ile çalışan jeneratörler ve diğer ekipmanlarla nasıl güvenli bir şekilde çalışabileceğini anlatan kısa açıklamalı ve görsel ağırlıklı broşür ve afişler hazırlanarak şantiye içerisinde uygun yerlere asılmalıdır.

➔ Daha ayrıntılı bilgi için TS ISO 8528 standart serisinden de faydalanabilirsiniz.

guvenliinsaat.csgeb.gov.tr